

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรศุภนิมิต ในจังหวัดแพร่ ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยพื้นฐานด้านบุคคล เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยากับการมีส่วนร่วมของสมาชิก และศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรศุภนิมิต ในจังหวัดแพร่ โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยตามลำดับดังต่อไปนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรศุภนิมิต 2 ฝ่าย คือ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรศุภนิมิต และเจ้าหน้าที่สหกรณ์ จากสหกรณ์การเกษตรศุภนิมิตห้วยโรง-ไผ่โทน จำกัด และสหกรณ์การเกษตรศุภนิมิตเด่นชัย จำกัด สมาชิกสหกรณ์การเกษตรศุภนิมิต ห้วยโรง-ไผ่โทน จำกัด มีจำนวน 649 คน และสมาชิกสหกรณ์การเกษตรศุภนิมิตเด่นชัย จำกัด มีจำนวน 484 คน รวมจำนวนประชากรในกลุ่มสมาชิกทั้งสิ้น 1,133 คน และเจ้าหน้าที่จากสหกรณ์ทั้งสองแห่ง รวมจำนวน 4 คน มีการสุ่มตัวอย่างสมาชิกแบบมีระบบ (systematic random sampling method) จากรายชื่อของสมาชิกสหกรณ์ ส่วนเจ้าหน้าที่ได้ศึกษาทั้งหมด

การกำหนดขนาดของตัวอย่างในกลุ่มสมาชิก ผู้วิจัยคำนวณด้วยสูตรของ Taro Yamane (1970) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

ซึ่ง

n	=	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (จำนวน)
N	=	จำนวนประชากรทั้งหมด
e	=	ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้

แทนค่าในสูตร

$$n = \frac{1,133}{1+1,133(0.075)^2}$$

$$= 178 \text{ คน}$$

ดังนั้น ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเท่ากับ 178 คน

เมื่อได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 178 คนแล้ว จึงทำการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของแต่ละสหกรณ์ โดยใช้สูตรของ Nagtalon (น้ำชัย, 2529) ดังนี้

$$n_1 = \frac{nN_1}{N}$$

ซึ่ง n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

N_1 = จำนวนประชากรในแต่ละกลุ่ม

n_1 = จำนวนตัวอย่างที่จะสุ่มจากกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม

แทนค่าในสูตร

สหกรณ์การเกษตรสุกนิมิตห้วยโรง-ไผ่โทน จำกัด

$$n_1 = \frac{178 \times 649}{1,133}$$

$$= 102 \text{ คน}$$

ดังนั้น ได้ตัวอย่างจากสหกรณ์การเกษตรสุกนิมิตห้วยโรง-ไผ่โทน จำกัดจำนวน 102 คน

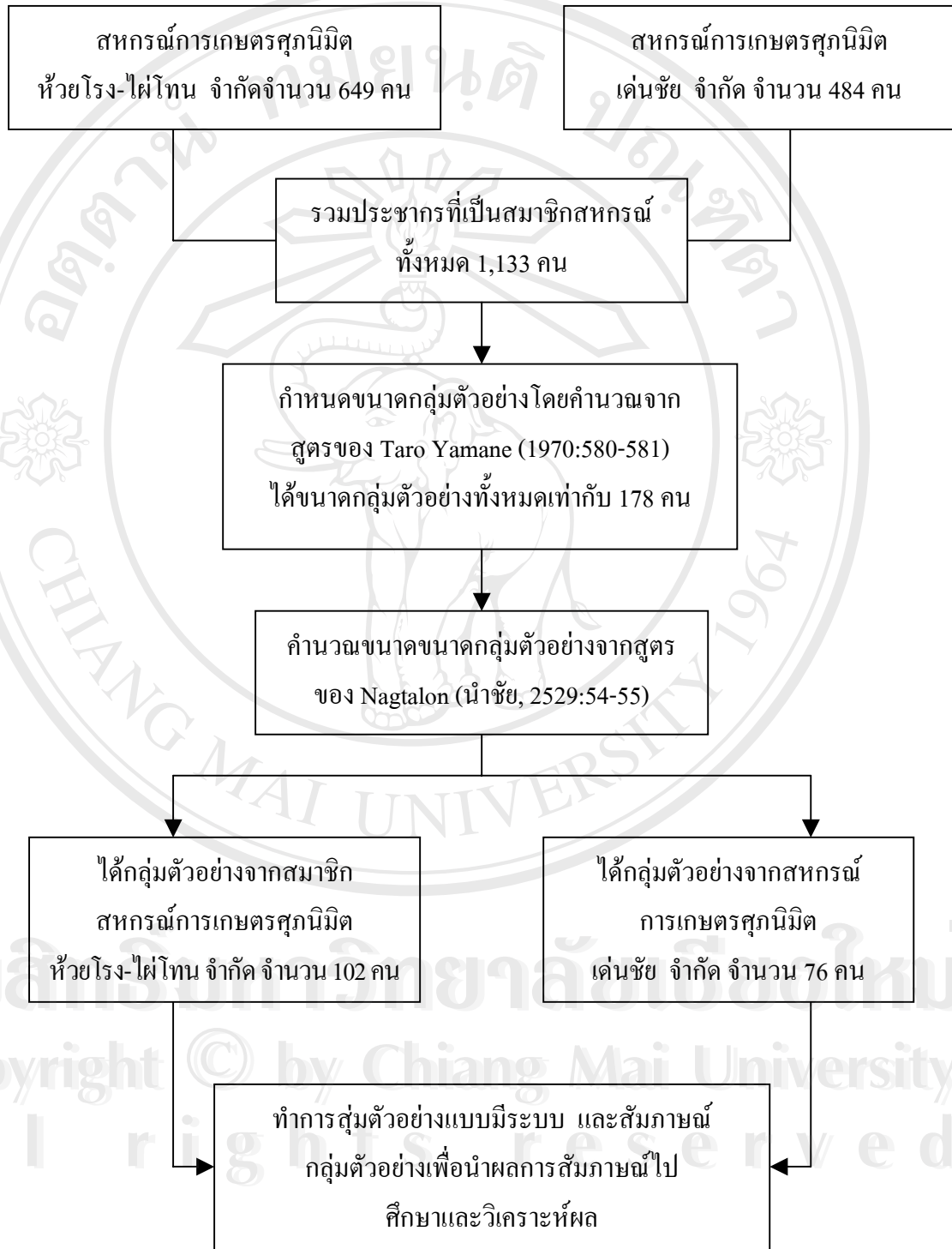
สหกรณ์การเกษตรสุกนิมิตเด่นชัย จำกัด

$$n_2 = \frac{178 \times 484}{1,133}$$

$$= 76 \text{ คน}$$

ดังนั้น ได้ตัวอย่างจากสหกรณ์การเกษตรสุกนิมิตเด่นชัย จำกัด จำนวน 76 คน

ขั้นตอนการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างและการสุ่มตัวอย่างสมาชิกสหกรณ์ เพื่อใช้ในการวิจัย แสดงในแผนภาพที่ 2 ดังนี้

แผนภูมิที่ 2 แสดงการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างและการสุ่มตัวอย่างเพื่อใช้ในการวิจัย

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลของการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง 2 ชุด ชุดที่ 1 เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากสมาชิกสหกรณ์ และชุดที่ 2 เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ โดยผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวทางของวัตถุประสงค์การวิจัย

1. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างชุดที่ 1 สำหรับสมาชิกสหกรณ์ มีลักษณะเป็นคำถามทั้งแบบปลายเปิด (Open-ended question) และคำถามแบบปลายปิด (Close-ended question) แบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 5 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคมของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรสุกนิมิตห้วยโรง - ไร่โทน จำกัดและสมาชิกสหกรณ์การเกษตรสุกนิมิตเด่นชัย จำกัด ซึ่งได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งทางสังคม ความคิดเห็นต่อสหกรณ์ เป็นต้น

ตอนที่ 2 เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรสุกนิมิตห้วยโรง-ไร่โทน จำกัด และสมาชิกสหกรณ์การเกษตรสุกนิมิตเด่นชัย จำกัด ได้แก่ รายได้ของครอบครัว ความต้องการของสมาชิกในการเข้าไปร่วมกิจกรรมของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรสุกนิมิต และประสบการณ์ของสมาชิกในการเข้าร่วมกิจกรรมของสหกรณ์การเกษตรสุกนิมิต เป็นต้น

ตอนที่ 3 เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยทางด้านจิตวิทยาที่สมาชิกมีต่อสหกรณ์การเกษตรสุกนิมิต ได้แก่ ความคาดหวังของสมาชิกในผลประโยชน์ที่สมาชิกจะได้รับจากสหกรณ์การเกษตรสุกนิมิต และความพึงพอใจของสมาชิกในการเข้าร่วมประสานงานกับสหกรณ์การเกษตรสุกนิมิต โดยให้กลุ่มตัวอย่างให้คะแนนตามเกณฑ์ ดังนี้

- ความคาดหวังของสมาชิกในผลประโยชน์ที่สมาชิกจะได้รับจากสหกรณ์การเกษตรสุกนิมิต

คาดหวังน้อย คือ ตั้งความคาดหวังไว้ต่ำกว่า 60% เป็น 1 คะแนน

คาดหวังปานกลาง คือ ตั้งความคาดหวังไว้ประมาณ 60%-79% เป็น 2 คะแนน

คาดหวังมาก คือ ตั้งความคาดหวังไว้เกินกว่า 80% เป็น 3 คะแนน

- ความพึงพอใจของสมาชิกในการเข้าร่วมประสานงานกับสหกรณ์การเกษตรสุกนิมิตกำหนดให้

ความพึงพอใจน้อย คือ พึงพอใจต่ำกว่า 60% เป็น 1 คะแนน

ความพึงพอใจปานกลาง คือ พึงพอใจประมาณ 60%-79% เป็น 2 คะแนน

ความพึงพอใจมาก คือ พึงพอใจเกินกว่า 80% เป็น 3 คะแนน

ตอนที่ 4 เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร
ศุภนิมิต เช่น การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการร่วมกันประชุมวางแผน การมีส่วนร่วมของสมาชิกใน
การร่วมกันปฏิบัติกิจกรรม การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการร่วมกันประเมินผล และการมีส่วนร่วม
ของสมาชิกในการร่วมกันรับผลประโยชน์ โดยให้กลุ่มตัวอย่างให้คะแนนตามเกณฑ์ ดังนี้

- การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการร่วมกันประชุมวางแผน ปฏิบัติกิจกรรม ประเมิน
ผล และร่วมกันรับผลประโยชน์ กำหนดให้

การมีส่วนร่วมทุกครั้ง คะแนน 3 คะแนน

การมีส่วนร่วมนาน ๆ ครั้ง คะแนน 2 คะแนน

ไม่เคยเข้ามามีส่วนร่วม คะแนน 1 คะแนน

ตอนที่ 5 เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของ
สมาชิกในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรศุภนิมิต รวมถึงปัญหาและข้อเสนอแนะอื่น ๆ จากสมาชิก

2. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างชุดที่ 2 สำหรับเจ้าหน้าที่ มีลักษณะเป็นคำถามทั้งแบบ
ปลายเปิด (Open-ended question) และคำถามแบบปลายปิด (Close-ended question) เพื่อรวบรวม
ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่สหกรณ์ในการพัฒนาสหกรณ์
การเกษตรศุภนิมิต รวมถึงปัญหาและข้อเสนอแนะอื่น ๆ จากเจ้าหน้าที่สหกรณ์

ขั้นตอนการสร้างแบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้างเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
ในการวิจัย ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าแนวคิดจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของ
สมาชิกกลุ่มในการพัฒนาองค์กรต่างๆ

2. สร้างประเด็นสัมภาษณ์ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3. นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเสนอต่อกรรมการที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ
ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity)

4. ปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ก่อนนำไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในขั้นต่อไป

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้แบ่งการดำเนินการเป็น 2 ขั้นตอน คือ

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยการรวบรวมเอกสาร สิ่งพิมพ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อศึกษาและวิเคราะห์รายละเอียด สำหรับเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวิจัย
2. การเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) โดยการนำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างสมาชิกสหกรณ์การเกษตรศุภนิมิตห้วยโรง-ไผ่โทน จำกัด และกลุ่มตัวอย่างสมาชิกสหกรณ์การเกษตรศุภนิมิตเด่นชัย จำกัด และเจ้าหน้าที่สหกรณ์ทั้งสองแห่ง
3. ผลการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์ ได้แบบสัมภาษณ์ที่สมบูรณ์จากสหกรณ์ศุภนิมิตห้วยโรง-ไผ่โทน จำกัด จำนวน 97 ชุด และจากสหกรณ์ศุภนิมิตเด่นชัย จำกัด จำนวน 53 ชุด รวมทั้งสิ้น 150 ชุด คิดเป็นร้อยละ 84.27 ของขนาดตัวอย่างที่คำนวณได้เบื้องต้น 178 ราย

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้นำไปวิเคราะห์ด้วยคอมพิวเตอร์ โดยโปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคม (Statistical Package for Social Science, SPSS for Windows)

สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย

1. สถิติทดสอบไคสแควร์ (χ^2 - test) เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยพื้นฐานด้านบุคคล เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา กับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์
2. สถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentag) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่ออธิบายลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคมจิตวิทยา และการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ การคำนวณค่าน้ำหนักคะแนนเฉลี่ย (Weight Mean Score : WMS) คำนวณตามสูตรน้ำหนักค่าเฉลี่ย ใน ประคอง (2535) ดังนี้

$$\text{WMS} = \frac{3f_1 + 2f_2 + 1f_3}{\text{TNR}}$$

- ซึ่ง
WMS	=	ค่าน้ำหนักคะแนนเฉลี่ย
3f ₁	=	จำนวนความถี่ที่ระบุการมีส่วนร่วม มาก และทุกครั้ง
2f ₂	=	จำนวนความถี่ที่ระบุการมีส่วนร่วม ปานกลาง และนานๆ ครั้ง

$1f3$ = จำนวนความถี่ที่ระบุการมีส่วนร่วม น้อย และไม่เคย
 TNR = จำนวนผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด

โดยกำหนดเกณฑ์คะแนนค่าเฉลี่ยไว้ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.66 หมายถึง สมาชิกสหกรณ์การเกษตรศุภนิมิตในจังหวัดแพร่
 มีความคาดหวัง/มีความพึงพอใจ/มีส่วนร่วมในระดับน้อย
 ค่าเฉลี่ย 1.67-2.33 หมายถึง สมาชิกสหกรณ์การเกษตรศุภนิมิตในจังหวัดแพร่
 มีความคาดหวัง/มีความพึงพอใจ/มีส่วนร่วมในระดับ
 ปานกลาง
 ค่าเฉลี่ย 2.34-3.00 หมายถึง สมาชิกสหกรณ์การเกษตรศุภนิมิตในจังหวัดแพร่
 มีความคาดหวัง/มีความพึงพอใจ/มีส่วนร่วมในระดับมาก

3. สถิติค่าทดสอบที (t-test) เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ระหว่างสหกรณ์การเกษตรศุภนิมิตหัวไร่-ไร่โทน จำกัด กับ สหกรณ์การเกษตรศุภนิมิตเด่นชัย จำกัด